

Research Paper

The Classroom Management Model Based on the Design and Test of Classroom Management in Lorestan Province (Case Study of Secondary Highschool Teachers)

Tabatabaye Rad Seyedeh Soheila¹, Nikpay Iraj^{2*}, Ghobadian Moslem³

1. PhD student of Educational Management Department, Khorramabad Branch, Islamic Azad University, Khorramabad, Iran.
2. Associate Professor, Department of Educational Sciences, Lorestan University, Iran.
3. Assistant Professor, Department of Educational Sciences, Farhangian University, P.O. Box 889-14665 Tehran, Iran.

Received: 10/02/2024

Accepted: 02/05/2024

PP: 73-82

Keywords:

Behavior Management,
Teaching Management,
Implementation
Management.
Evaluation Management,
Learning Management.

Abstract

Introduction: The present research was conducted with the aim of designing a classroom management model for the secondary highschool teachers of Lorestan province. This research was practical in terms of purpose and it was of combined or mixed research of exploratory type in terms of approach.

research methodology: The statistical population in the qualitative phase included experts of educational sciences and educational management fields of universities of Lorestan province numbering 36 people, and in the quantitative phase, all of the secondary highschool teachers of Lorestan province, numbering 4203 people (2114 men and 2089 women). To determine the sample size of the experts' statistical population, targeted sampling methods and theoretical saturation method including 13 people were used and the statistical population of senior highschool teachers of Lorestan province using the Karjesi-Morgan table a number of 351 people (177 males and 174 female) were determined as the statistical sample and selected by random cluster sampling method. To collect the data of the research, semi-structured study tools were used in the qualitative part, and researcher-made questionnaires were used in the quantitative part. The evaluation of the characteristics of the research tools in the quantitative part was used to calculate the validity of the validity content (experts' opinion) and to evaluate the reliability of the tool, Cronbach's alpha coefficient was used, and the total coefficient of the questionnaire was calculated as 0.97. method, and the reliabilities were obtained at a favorable level of 0.88.

Findings: Thus, both research tools (interview and questionnaire) had good validity and reliability. At the end of the Delphi technique and categorization of concepts, six components of behavior management, teaching management, implementation management, evaluation management, learning management, motivation management and 56 codes were taken and used to design the model and data collection tool (questionnaire) in the quantitative section.

Conclusion: The results indicated that the fit indices of the measurement model are accepted and show a good fit of the model. As a result, this shows the alignment of the proposed components with the classroom management of the teachers, so the variable components of the management of the class are (at the 99% confidence level) significant and in the form of a conceptual model next to each other, they confirm the classroom management correctly. Hence, it is concluded that the general model of classroom management is highly appropriate.

Citation:

Tabatabaei, S.S., Nikpay, I., Ghobadian, M. (2024). The Classroom Management Model Based on the Design and Test of Classroom Management in Lorestan Province (Case Study of Secondary Highschool Teachers). Journal of Transcendent Education. Volume 4, Issue 1, Serial 13, Pp 73-82

Corresponding author: Nikpay Iraj

Address: Department of Educational Sciences, Lorestan University, Iran.

Email: nikpay.i@lu.ac.ir

مقاله پژوهشی

مدل مدیریت کلاس مبتنی بر طراحی و آزمون مدیریت کلاس آموزش و پرورش استان لرستان (مورد مطالعه دبیران دوره دوم متوسطه)

طباطبایی راد سیده سهیلا^۱، نیکپی ایرج^{۲*}، قبادیان مسلم^۳

۱. دانشجوی دکتری گروه مدیریت آموزشی، واحد خرم‌آباد، دانشگاه آزاد اسلامی، خرم‌آباد، ایران.

۲. دانشیار گروه علوم تربیتی، دانشگاه لرستان، ایران.

۳. استادیار، گروه آموزش علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان، صندوق پستی ۸۸۹-۱۴۶۶۵ تهران، ایران.

چکیده

مقدمه و هدف: پژوهش حاضر با هدف طراحی مدل مدیریت کلاس درس دبیران دوره دوم متوسطه آموزش و پرورش استان لرستان انجام شد. این پژوهش از نظر هدف کاربردی و از نظر رویکرد، ترکیبی از نوع اکتشافی بود. **روش شناسی پژوهش:** جامعه آماری در مرحله کیفی شامل خبرگان و کارشناسان رشته‌ی علوم تربیتی و مدیریت آموزشی دانشگاه‌های استان به تعداد ۳۶ نفر و در مرحله‌ی کمی کلیه دبیران دوره دوم متوسطه آموزش و پرورش استان به تعداد ۴۲۰۳ نفر (مرد و زن) بود. برای تعیین حجم نمونه، جامعه آماری خبرگان و کارشناسان از شیوه نمونه‌گیری هدفمند و با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای انتخاب شدند.

یافته‌ها: در ارزیابی ویژگی‌های ابزار تحقیق در بخش کمی از روایی محتوا (نظر خبرگان) و برای ارزیابی پایایی ابزار از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد، که میزان ضریب کل پرسشنامه ۰/۹۷ محاسبه شد. روایی مصاحبه‌های بخش کیفی نیز با شیوه بررسی به وسیله اعضای پژوهش، بررسی همکار، مشارکتی بودن پژوهش و ضریب توافقی کندال با مقدار (۰/۷۸۴) مورد بررسی قرار گرفت. همچنین پایایی مصاحبه‌ها به میزان ۰/۸۸ به دست آمد. در پایان تکنیک دلفی و شش مولفه‌ی مدیریت رفتار، مدیریت تدریس، مدیریت اجراء، مدیریت ارزشیابی، مدیریت یادگیری و مدیریت انگیزش و ۵۶ کد استخراج و جهت طراحی مدل و پرسشنامه در بخش کمی مورد استفاده قرار گرفت.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج نشان داد که شاخص‌های برازش مدل اندازه‌گیری برازش خوب مدل دارند. در نتیجه این بیانگر همسویی مولفه‌های مطرح شده با مدیریت کلاس درس دبیران است؛ از این رو چنین استنباط می‌شود که مدل کلی مدیریت کلاس از برازش بالایی برخوردار می‌باشد.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۱۱/۲۱

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۲/۱۳

شماره صفحات: ۷۳-۸۲

واژه‌های کلیدی: مدیریت رفتار،

مدیریت تدریس، مدیریت

یادگیر، مدیریت ارزشیابی

استناد: طباطبایی راد، سیده سهیلا، نیکپی، ایرج، قبادیان، مسلم. (۱۴۰۳). مدل مدیریت کلاس مبتنی بر طراحی و آزمون مدیریت کلاس آموزش و پرورش استان

لرستان (مورد مطالعه دبیران دوره دوم متوسطه). فصلنامه علمی آموزش و پرورش متعالی. دوره سوم، شماره چهارم، پیاپی ۱۳، شماره صفحات ۷۳-۸۲

* نویسنده مسئول: نیکپی ایرج

نشانی: گروه علوم تربیتی، دانشگاه لرستان

پست الکترونیکی: nikpay.i@lu.ac.ir

مقدمه

بسیاری از کشورها برای بهبود کیفیت آموزشی، مهمترین اقدام آموزش و پرورش خود را بر تربیت معلم اثر بخش قرار دادند (Hamidizadeh et al., 2023). اهمیت و نقش آموزش و پرورش در بهسازی و توسعه زندگی فردی و اجتماعی موجب شده است که جامعه و اولیای دانش آموزان انتظار داشته باشند که مدرسه محیطی رشد دهنده، پویا و زمینه ساز استعدادهای بالقوه فرزندان آنان باشد. یکی از اهداف تعلیم و تربیت شکوفا کردن استعدادهایی است که بخش عمده آن در مدرسه پیگیری می شود (Motallebinezhad et al., 2023). معلمان نیز نقش مهمی در شکل دادن به عادات، آداب و رسوم، و مهمتر از همه، شخصیت دانش آموزان برای تبدیل شدن به انسانهای سالم و شایسته را ایفا می کنند. از طرفی دیگر، در دنیای پیچیده ای که ما در آن زندگی می کنیم ارزشهای اخلاقی گوناگونی وجود دارد که بر نوع کیفیت و زندگی ما تاثیر می گذارد. رویکرد امروز را میتوان بازگشت به اخلاق و تعهد دانست (Maleki Anvar, 2023). آموزش و پرورش یکی از سازمانهای بسیار با اهمیت در رابطه با آموزش است که سبب تعالی و خودشکوفایی جامعه می گردد، از این رو نظام آموزشی بایستی به شکلی سازمان دهی و برنامه ریزی شود که کارکرد و نتایج آن سبب ارتقاء معلومات دانش آموزان و معلمان باشد (Potapchuk, 2020). رسالت اساسی چرخه ای آموزش و پرورش، یاددهی به فراگیرانی است که قادر به یادگیری می باشند، در این راستا همه ی کوشش ها و تلاش های معلمان و مربیان بر مبنای محور این فعالیت بنیادین است. در دوران کنونی شیوه های جدید در در یاددهی و یادگیری بر اساس دیدگاه ها و تحقیقات تربیتی ارائه شده است تا با استفاده از آنان معلمان و مربیان قادر باشند، این چرخه را به شکل مطلوب به سمت دستیابی به اهداف آموزشی حرکت دهند. این نکته قابل ذکر است که لازمه ی موفقیت و کامیابی و کارایی این شیوه ها، مهیا بودن شرایط مطلوب کلاسی است؛ این بدان معناست که بایستی میزان مناسبی از آرامش، پذیرش و همراهی دانش آموزان با معلمان و مربیان وجود داشته باشد (Burden, 2020). بنابراین یکی از با اهمیت ترین مسائل یادگیری و یاددهی، مدیریت کلاس درس است. در حقیقت بایستی عنوان کرد که مدیریت کلاس درس یکی از معلومات تدریس اثربخش می باشد. چنانچه معلمان و مربیان نتوانند توانایی مدیریت کلاس درس خود را به درستی به اجرا در آورند، قادر نخواهند بود توجه و التفات لازم خود را به چرخه یادآوری معطوف نمایند. معلمان و مربیان بایستی قادر باشند جو و محیطی مناسب برای یادگیری در کلاس درس به وجود بیاورند زیرا مدیریت کلاس با توجه به گستره ی آن می تواند با تاکید و یادگیری آن، تعامل اجتماعی و رفتارهای فراگیر را نیز توصیف نمایند (Yaqoot et al., 2021).

سیستم آموزشی مبنای دگرگونی ها و تغییر در هر جامعه ای است که سیاست گذاران تعلیم و تربیت اعلام می کنند که آموزش و پرورش مطلوب ترین راه کار پیچیدگی های جوامع انسانی دوران کنونی می باشد و آموزش و پرورش به وسیله راه های متعدد سبب بهبود و ارتقاء زندگی انسان ها می شود. در دوران کنونی شکل گیری قسمت با اهمیتی از رفتارهای شخصی و اجتماعی، محصول تعلیم و تربیت است، به شکلی که یونسکو در مطالعات جهانی خود اعلام می کند «به شکل تقریبی از هر پنج فردی که امروز در حال زندگی هستند، یک فرد یا فراگیر است یا در سیستم آموزش رسمی به مثابه یک معلم به خدمت مشغول می باشد». بنابراین موفقیت و ادامه حیات جامعه امروزی تابع رفتارها و فعالیت های اثربخش سازمان هاست و از با اهمیت ترین ابزار جهت رسیدن به موفقیت و پیشرفت، سازمان هایی هستند که قادر باشند با اثربخشی و کارآمدی وظایفی را که بر عهده دارند، انجام دهند. در این راستا سازمان های آموزشی دارای اولویت فراوانی می باشند (García-Pérez et al., 2021).

لازمه ی یادگیری مطلوب، مدیریت کلاس درس توسط معلم در قبل، حین و بعد از تدریس است. مدیریت کلاس درس، یک عامل حیاتی در به وجود آوردن فضایی مناسب برای آموزش فراگیران محسوب می شود. در دوران کنونی مجهز شدن معلمان و مربیان به مهارت های کارآمد مدیریتی در برنامه ریزی جهت آموزش های حرفه ای به خصوص جهت آموزش و پرورش ضرورتی اجتناب ناپذیر و غیر قابل انکار است. از این رو شناخت عناصر و جزئیات مرتبط با شیوه های اثر بخش مدیریت کلاس به مثابه ی پیش نیازی در طراحی روش های توسعه ی شیوه ها و مهارت های مدیریتی اهمیت دارد (Dahar et al., 2010). کلید مدیریت خوب کلاس، استفاده از تکنیک هایی است که همکاری و درگیری دانش آموزان را در فعالیت های کلاس افزایش می دهد و بنابراین از بروز مشکلات جلوگیری می کند. بین رفتار معلم و رفتار دانش آموز رابطه شدیدی وجود دارد. به حداکثر رساندن زمانی که دانش آموزان در فعالیت های آموزشی می گذرانند، می تواند مشکلات نظم و انضباط را به حداقل برساند، هم چنین می تواند با حل کردن حوادث جزئی قبل از اینکه به اختلالات اساسی تبدیل شود، بهبود یابد (Rahman et al., 2010). اجرای پژوهش حاضر هم از نظر علمی و هم از نظر کاربردی دارای ضرورت بالایی است، از دید علمی می توان بیان کرد معلمان که از سبک مدیریتی در کلاس درس برخوردارند از برنامه و نظم در کار نیز برخوردار هستند و قادرند نقش با اهمیتی در انگیزش و پیشرفت دانش آموزان بر عهده داشته باشند و فراگیرانی که با نشاط هستند سازگاری آنها در شرایط آموزشی افزایش می یابد. از دید کاربردی نیز می توان چنین بیان کرد که پیامد این تحقیق قادر است، اطلاعات جامع و کاملی را در اختیار مدیران و معلمان قرار دهد و از سوی دیگر

خلاء تحقیق در این حوزه، چالشی بودن، و عدم اجرای چنین تحقیقی، تا زمان انجام این تحقیق در استان لرستان از دلایل اهمیت و ضرورت کار است.

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر با توجه به هدفی که دنبال می‌کند از نوع پژوهش‌های کاربردی است. همچنین از لحاظ کلی یک تحقیق توصیفی محسوب می‌شود. پژوهش حاضر در پی طراحی و آزمون مدل مدیریت کلاس برای دبیران دوره دوم متوسطه آموزش و پرورش استان لرستان با بهره‌گیری از مبانی نظری و آراء نخبگان و خبرگان است، بنابراین به شکل اکتشافی انجام گرفت، از این رو یک پژوهش توصیفی از نوع اکتشافی است. همچنین استفاده از شیوه‌های آماری در این پژوهش سبب شده که روش اجرای این پژوهش به شکل آمیخته یا ترکیبی (روش کیفی و کمی) باشد. جامعه آماری تحقیق بر اساس روش اجرای تحقیق از دو بخش کیفی و کمی تشکیل شده بود. در بخش کیفی تحقیق، جامعه آماری دربرگیرنده‌ی متخصصان، خبرگان و افراد ماهر در حوزه مورد پژوهش و تدریس دانشگاه است که به وسیله‌ی ابزار مصاحبه مشخص می‌شوند. جامعه آماری بخش کیفی این تحقیق کلیه‌ی کارشناسان و خبرگان رشته‌های علوم تربیتی و مدیریت آموزشی آشنا با مسائل پژوهشی و روند تفسیر شاغل در دانشگاه‌های استان که در این حوزه فعال هستند، به تعداد ۳۶ نفر تشکیل شده است. جامعه‌ی آماری کمی این تحقیق، کلیه دبیران دوره دوم متوسطه آموزش و پرورش استان لرستان بود که شامل ۴۲۰۳ نفر (۲۱۱۴ مرد و ۲۰۸۹ زن) بودند. در این تحقیق در قسمت کیفی روش نمونه‌گیری به شکل هدفمند و زنجیره‌ای بود که با توجه به آشنایی با مسائل پژوهشی و روند تفسیر از بین کارشناسان و اساتید دانشگاه‌های استان لرستان انتخاب و تا حد اشباع نظری ادامه پیدا کرد و در نهایت حجم نمونه کیفی ۱۳ نفر تعیین شد. در قسمت کمی در تحقیق حاضر برای تعیین حجم نمونه از جدول کرجسی - مورگان استفاده شد. با توجه به جامعه آماری، حجم نمونه ۳۵۱ نفر تعیین شد که از این تعداد ۱۷۷ نفر مرد و ۱۷۴ نفر زن بودند. برای تعیین روش نمونه‌گیری برای روش کمی این مراحل انجام گرفته است. ابزار گردآوری اطلاعات در این تحقیق بر مبنای سه ابزار مصاحبه، مطالعات کتابخانه‌ای و پرسشنامه بوده. بعد از انجام سه مرحله‌ی تکنیک دلفی در میان خبرگان و کارشناسان علوم تربیتی، مولفه‌ها و کدهایی مورد تایید خبرگان و کارشناسان مدیریت آموزشی جهت طراحی ابزار گردآوری داده‌ها و اطلاعات از دبیران دوره دوم متوسطه آموزش و پرورش استان، قرار گرفت. در مرحله کمی، پرسشنامه محقق ساخته تهیه گردید و روایی و پایایی آن مورد سنجش قرار گرفت. بعد از طراحی اولیه پرسشنامه و با رعایت نکات لازم، پرسشنامه جهت تایید روایی صوری در اختیار اساتید و خبرگان علوم تربیتی و مدیریت آموزشی آشنا به مسایل پژوهشی قرار گرفته و از آنان در مورد اعتبار پرسشنامه اعلام نظر کردند. برای تعیین پایایی پرسشنامه قبل از توزیع نهایی در بین نمونه آماری، تعداد ۲۵ پرسشنامه به عنوان پایلوت (نمونه اولیه) در بین اعضای نمونه (۱۳ مرد و ۱۲ زن) توزیع و سپس با استفاده از نرم‌افزار Spss21 و آزمون آلفای کرونباخ، پایایی ابزار گردآوری داده‌ها تعیین گردید؛ چون مقدار محاسبه شده از ۰/۷ بالاتر به دست آمد (۰/۹۷)، در نتیجه پرسشنامه‌ی مورد اشاره با اطمینان از پایایی مناسبی برخوردار بود. علاوه بر سنجش پایایی کل پرسشنامه، برای مولفه‌های آن نیز به صورت مجزا آزمون پایایی اجرا گردید. برای آزمون این مدل، به شکل کلی از مدل‌یابی معادلات ساختاری بهره گرفته شد.

یافته‌ها

۱- بخش کیفی:

بعد از تایید و تعیین ۵۶ کد برآمده از روش دلفی، این کدها به وسیله‌ی تحلیل محتوای کیفی دسته‌بندی و مقوله‌بندی شده و در اختیار خبرگان و کارشناسان علوم تربیتی و مدیریت آموزشی قرار گرفت، با همراستا شدن کدها و مقوله‌ها برای آنان و بر اساس شباهت‌ها و تفاوت‌های شان طبقه‌بندی شده و مولفه‌هایی در نظر گرفته شد (رویکرد استقرایی). بعد از انجام این مراحل، ۵۶ کد در ۶ مولفه برای مدیریت کلاس دبیران دوره دوم متوسطه آموزش و پرورش استان لرستان، دسته‌بندی شدند، مولفه‌ها و ابعاد در نظر گرفته شده بر اساس کدها شامل مدیریت رفتار، مدیریت تدریس، مدیریت اجراء، مدیریت ارزشیابی، مدیریت یادگیری و مدیریت انگیزش بودند. در جدول شماره ۱ کدها و مقوله‌های مربوط ارایه شده است.

جدول شماره ۱.

ردیف	ابعاد یا مولفه‌ها	کدها
۱	مدیریت رفتار	حضور به موقع و شیوه ورود به کلاس، روش اولین برخورد با دانش‌آموزان، رفتار حرفه‌ای، برقرار کردن رابطه‌ی مطلوب، توجه مناسب معلم به همه دانش‌آموزان، پرهیز از مقایسه و جلوگیری از تعارض، ایجاد صمیمیت و دوستی با دانش‌آموزان، مسئولیت‌پذیری و صداقت، تقویت و اصلاح رفتارهای مناسب، تعامل و توافق اجتماعی، تاکید بر نظم به عنوان ابزار خودکنترلی و شیوه برخورد با یادگیرندگان.

آموزش با عشق، آموزش با منطق، نظم درسی مثبت، طراحی طرح درس، مهارت استفاده موثر و قاطع از صدا و زبان بدن، بهره گیری از تجارب قبلی، توسعه برنامه تدریس، شیوهی تدریس و ارائه درس، هدف‌های یادگیری مورد توافق معلم و دانش‌آموز، استقرار در کلاس و تجزیه و تحلیل وقایع، ایجاد زمینه و فرصت‌های لازم برای یادگیری، بهره‌گیری از سؤالات خوب، ارائه راه‌حل و زمان کافی به دانش‌آموزان برای رفع مشکلات درسی، مدیریت آموزش، بازخورد مثبت در آغاز و پایان کار در کلاس.	مدیریت تدریس	۲
اشراف کامل بر کلاس، سازماندهی فعالیت‌ها، برنامه‌ریزی درسی، شفاف‌سازی دستورالعمل‌ها در مورد فعالیت‌های درسی دانش‌آموزان، بودجه‌بندی دروس، هدایت و رهبری، ایجاد هماهنگی، انضباط و همکاری در برقراری نظم، نظارت دقیق و مستمر، کنترل کلاس، تاکید بر نظم و رعایت کرامت دانش‌آموزان، استفاده از تکنیک‌های مناسب، مدیریت زمان و فضا.	مدیریت اجراء	۳
مشاهده، هشدار و مدیریت گروه، ارزشیابی دانش‌آموزان بر اساس الگوهای ارزیابی، بررسی وضعیت رشد دانش‌آموزان، بررسی دلایل افت دانش‌آموزان، انتقال پیامدهای منطقی به دانش‌آموزان.	مدیریت ارزشیابی	۴
مطالعه مستمر، دانش‌افزایی، احراز شایستگی، برنامه‌ریزی و راهبردهای مشخص در برخورد با بحران‌ها، آماده بودن ابزار و وسایل.	مدیریت یادگیری	۵
گیریابی شخصیت معلم، عناصر انگیزشی معلم، عناصر نشاط و شادمانی معلم، پرداختن به پیام‌های سالم، تاکید بر همکاری و همراهی، رابطه‌ی حمایت‌کننده معلم، سیستم‌های تشویقی، عناصر انگیزشی دانش‌آموزان، عناصر نشاط و شادمانی دانش‌آموزان.	مدیریت انگیزش	۶

۲- بخش کمی:

طبق نتایج جدول شماره ۲، ضرایب همبستگی مولفه‌های مدیریت کلاس درس دبیران دوره دوم متوسطه آموزش و پرورش استان لرستان، در دامنه‌ی ۰/۷۴۳ تا ۰/۹۱۷ قرار دارند، نتایج آزمون ضریب همبستگی نشان دهنده‌ی این است که مدیریت رفتار (۰/۷۴۳)، مدیریت تدریس (۰/۸۷۵)، مدیریت اجراء (۰/۹۱۷)، مدیریت ارزشیابی (۰/۸۷۲) و مدیریت یادگیری (۰/۸۷۶) و مدیریت انگیزش (۰/۸۷۲) در سطح اطمینان ۹۹٪ با مدیریت کلاس درس دبیران دوره دوم متوسطه آموزش و پرورش استان لرستان رابطه‌ی معنادار و مستقیم دارند. در این میان بالاترین میزان همبستگی بین مولفه‌ی مدیریت اجراء (۰/۹۱۷) با مدیریت کلاس درس و پایین‌ترین میزان همبستگی بین مولفه‌ی مدیریت رفتار (۰/۷۴۳) با مدیریت کلاس درس برقرار است. نتیجه به دست آمده نشان دهنده‌ی این است که بین مدیریت کلاس درس دبیران دوره دوم متوسطه آموزش و پرورش استان لرستان و مولفه‌های استخراج شده‌ی آن بر اساس پاسخ دبیران دوره دوم متوسطه آموزش و پرورش استان لرستان رابطه‌ی معنادار و مثبتی وجود دارد.

جدول شماره ۲. (ماتریس همبستگی بین مولفه‌های مدیریت کلاس درس)

		شاخص‌ها					
		مدیریت رفتار					
		۱					
						مدیریت تدریس	
				۰/۷۷۴**		مدیریت اجراء	
			۰/۸۳۴**	۰/۶۷۷**		مدیریت ارزشیابی	
			۰/۷۳۹**	۰/۶۴۲**	۰/۵۴۷**	مدیریت یادگیری	
			۰/۷۶۲**	۰/۷۲۹**	۰/۶۷۴**	مدیریت انگیزش	
			۰/۷۹۴**	۰/۷۰۰**	۰/۶۹۱**	مدیریت کلاس درس	
	۱	۰/۸۷۲**	۰/۸۷۶**	۰/۸۷۲**	۰/۹۱۷**	۰/۸۷۵**	۰/۷۴۳**

با توجه به جدول ۳؛ مدل اولیه مدیریت کلاس درس مشخص می‌کند که شش مولفه دارای بار عاملی لازم بوده و هم‌چنین دارای مقدار t بیش از ۱/۹۶ هستند، پس معرف‌های قابل قبولی برای مدیریت کلاس درس به‌شمار می‌روند. در میان مولفه‌های شش‌گانه، مولفه‌ی مدیریت اجراء بهترین عامل بوده چراکه بار عاملی و ضریب واریانس تبیین شده بیشتری نسبت به بقیه عوامل دارد به عبارتی این عامل، به بهترین شکل، مدیریت کلاس درس را تعریف کرده و آن را تبیین می‌نماید و مولفه‌ی مدیریت رفتار بار عاملی و ضریب واریانس تبیین شده کمتری نسبت به بقیه عوامل دارد.

جدول ۳: بارهای عاملی، واریانس مشترک برآورد شده و مقادیر محاسبه شده t مولفه‌های مدیریت

مولفه‌ها	مدیریت رفتار	مدیریت تدریس	مدیریت اجراء	مدیریت ارزشیابی	مدیریت یادگیری	مدیریت انگیزش
بارعاملی	۰/۷۰	۰/۸۸	۰/۹۳	۰/۸۰	۰/۷۹	۰/۸۱
R ²	۰/۴۹	۰/۷۸	۰/۸۷	۰/۶۵	۰/۶۲	۰/۶۶
مقادیر t	۱۴/۶۱	۲۰/۵۰	۲۲/۷۱	۱۷/۶۹	۱۷/۲۷	۱۸/۲۲

شاخص‌های مدیریت رفتار، مدیریت تدریس، مدیریت اجراء، مدیریت ارزشیابی، مدیریت یادگیری و مدیریت انگیزش رابطه‌ی کاملاً معنی‌داری با مدیریت کلاس درس دارند چرا که همه شاخص‌ها دارای مقدار t بیش از $1/96$ هستند. از طرف دیگر همان‌طور که مشخصه‌های برازندگی نشان می‌دهد، داده‌های این پژوهش با ساختار عاملی و زیربنای نظری تحقیق برازش مناسبی دارد و این بیانگر اعتبار سازه است. جدول شماره ۴ نشان دهنده‌ی جدول ضرایب مسیر اثرات سازه‌ها و معنی‌داری پارامترهای برآورد شده را نشان می‌دهد.

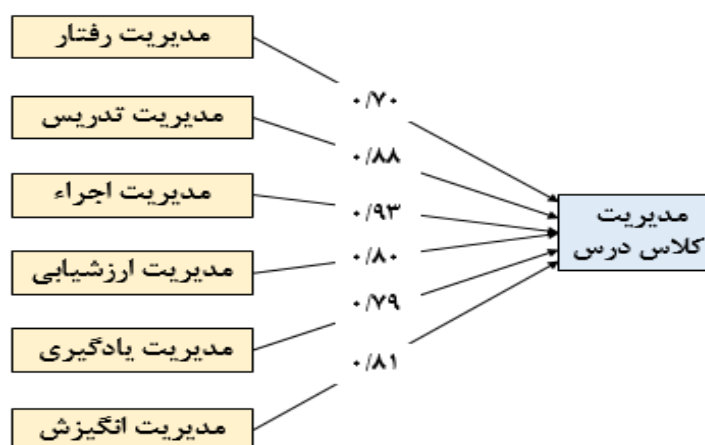
جدول شماره ۴: جدول ضرایب مسیر اثرات سازه‌ها و معنی‌داری پارامترهای برآورد شده

R2	p.value	آماره t	ضریب مسیر	سازه وابسته	سازه مستقل
۰/۸۱	۰/۰۰۰	۱۴/۶۱	۰/۷۰	مدیریت کلاس درس	مدیریت رفتار
	۰/۰۰۰	۲۰/۵۰	۰/۸۸		مدیریت تدریس
	۰/۰۰۰	۲۲/۷۱	۰/۹۳		مدیریت اجراء
	۰/۰۰۰	۱۷/۶۹	۰/۸۰		مدیریت ارزشیابی
	۰/۰۰۰	۱۷/۲۷	۰/۷۹		مدیریت یادگیری
	۰/۰۰۰	۱۸/۲۲	۰/۸۱		مدیریت انگیزش

با توجه به جدول ۴ مشخص است که شاخص مدیریت اجراء بیشترین تاثیر را بر مدیریت کلاس درس با میزان ۹۳ درصد و شاخص مدیریت رفتار کمترین تاثیر با میزان ۷۰ درصد را داشته است. بنابراین پس از آزمون تحلیل مسیر سؤالات، در این پژوهش تاثیر عوامل مدیریت رفتار، مدیریت تدریس، مدیریت اجراء، مدیریت ارزشیابی، مدیریت یادگیری و مدیریت انگیزش در ساختار مدیریت کلاس درس مورد تایید قرار گرفت. در آخر اینکه بعد از انجام مصاحبه و احصاء کدها و شاخصه‌های مورد تایید خبرگان و مطالعات میدانی به صورت آمیخته (کمی و کیفی)، مولفه‌های مدیریت کلاس درس در یکدیگر ادغام و به شش مولفه‌ی مدیریت رفتار، مدیریت تدریس، مدیریت اجراء، مدیریت ارزشیابی، مدیریت یادگیری، مدیریت انگیزش ختم شد، به این خاطر ساختار مدل پیش‌فروش دگرگون شده و بر اساس مدل اصلی ارایه شده‌ی تحقیق تبیین و طراحی گردید. با توجه به شکل شماره ۵-۱، مدیریت کلاس درس دبیران دوره دوم متوسطه استان لرستان در برگزیده‌ی شش مولفه‌ی مدیریت رفتار، مدیریت تدریس، مدیریت اجراء، مدیریت ارزشیابی، مدیریت یادگیری، مدیریت انگیزش و عوامل سازمانی است که این مولفه‌ها بر اساس جدول شماره ۴ و آزمون ضریب همبستگی پیرسون با یکدیگر دارای رابطه مثبت و معنادار هستند.

مدل نهایی تحقیق:

بعد از پایان تجزیه و تحلیل و سنجش داده‌های مختلف، مدل نهایی تحقیق به شکل زیر ارایه شده است.

شکل شماره ۱: مدل نهایی تحقیق

بحث و نتیجه‌گیری

با در نظر گرفتن نتایج به دست آمده در ارتباط با مدیریت رفتار که در برگزیده‌ی کدهایی هم‌چون حضور به موقع و شیوه ورود به کلاس، روش اولین برخورد با دانش‌آموزان، رفتار حرفه‌ای، برقرار کردن رابطه‌ی مطلوب، توجه مناسب معلم به همه دانش‌آموزان، پرهیز از مقایسه و جلوگیری از تعارض، ایجاد صمیمیت و دوستی با دانش‌آموزان، مسئولیت‌پذیری و صداقت، تقویت و اصلاح رفتارهای مناسب، تعامل و توافق اجتماعی، تاکید بر نظم به عنوان ابزار خودکنترلی و شیوه برخورد با یادگیرندگان بود، بین مدیریت رفتار و مدیریت کلاس درس دبیران

دوره دوم متوسطه آموزش و پرورش استان لرستان رابطه مثبت و معنی‌دار وجود دارد. نتایج به دست آمده در ارتباط با شاخصه‌ی حضور به موقع و شیوه ورود به کلاس با تحقیقات Fontanella et al., (۲۰۱۲) و Mitchell & Bradshaw (۲۰۱۳)؛ شاخصه‌ی روش اولین برخورد با دانش‌آموزان با تحقیقات Mitchell & Bradshaw (۲۰۱۳)؛ شاخصه‌ی رفتار حرفه‌ای معلم با تحقیق Bakhshayesh (۲۰۱۴)؛ شاخصه‌ی برقرار کردن رابطه‌ی مطلوب با تحقیق Dahar et al., (۲۰۱۰)؛ دارای همخوانی می‌باشد.

با در نظر گرفتن نتایج به دست آمده در ارتباط با مدیریت تدریس که در برگیرنده‌ی کدهایی هم‌چون آموزش با عشق، آموزش با منطق، نظم درسی مثبت، طراحی طرح درس، مهارت استفاده موثر و قاطع از صدا و زبان بدن، بهره‌گیری از تجارب قبلی، توسعه برنامه تدریس، شیوه‌ی تدریس و ارائه درس، هدف‌های یادگیری مورد توافق معلم و دانش‌آموز، استقرار در کلاس و تجزیه و تحلیل وقایع، ایجاد زمینه و فرصت‌های لازم برای یادگیری، بهره‌گیری از سئوال‌ات خوب، ارایه راه‌حل و زمان کافی به دانش‌آموزان برای رفع مشکلات درسی، مدیریت آموزش، بازخورد مثبت در آغاز و پایان کار در کلاس بود، بین مدیریت تدریس و مدیریت کلاس درس دبیران دوره دوم متوسطه آموزش و پرورش استان لرستان رابطه مثبت و معنی‌دار وجود دارد. نتایج به دست آمده در ارتباط با شاخصه‌ی آموزش با منطق با تحقیق Baker (۲۰۰۵)؛ شاخصه‌ی نظم درسی مثبت با تحقیق Nowrozi & Bakhtiar Nasrabadi (۲۰۰۹)؛ شاخصه‌ی طراحی طرح درس با تحقیقات Emmer & Sabornie (۲۰۱۵) و Baker (۲۰۰۵)؛ شاخصه‌ی مهارت استفاده موثر از زبان بدن با تحقیق Allen (۲۰۱۰)؛ دارای همخوانی می‌باشد.

- با در نظر گرفتن نتایج به دست آمده در ارتباط با مدیریت اجراء که در برگیرنده‌ی کدهایی هم‌چون اشراف کامل بر کلاس، سازماندهی فعالیت‌ها، برنامه‌ریزی درسی، شفاف‌سازی دستورالعمل‌ها در مورد فعالیت‌های درسی دانش‌آموزان، بودجه‌بندی دروس، هدایت و رهبری، ایجاد هماهنگی، انضباط و همکاری در برقراری نظم، نظارت دقیق و مستمر، کنترل کلاس، تاکید بر نظم و رعایت کرامت دانش‌آموزان، استفاده از تکنیک‌های مناسب، مدیریت زمان و فضا بود، بین مدیریت اجراء و مدیریت کلاس درس دبیران دوره دوم متوسطه آموزش و پرورش استان لرستان رابطه مثبت و معنی‌دار وجود دارد. نتایج به دست آمده در ارتباط با شاخصه‌ی اشراف کامل بر کلاس با تحقیق Fontanella et al., (۲۰۱۲)؛ شاخصه‌ی سازماندهی فعالیت‌ها با تحقیقات Brannon (۲۰۱۰) و Fontanella et al., (۲۰۱۲) و Nowrozi & Bakhtiar Nasrabadi (۲۰۰۹) و Rajaeepour et al (۲۰۰۸)؛ شاخصه‌ی برنامه‌ریزی درسی با تحقیقات Morgenstern (۲۰۰۴) و Baker (۲۰۰۵) و Nowrozi & Bakhtiar Nasrabadi (۲۰۰۹) و Rajaeepour et al (۲۰۰۸)؛ همخوانی می‌باشد.

با در نظر گرفتن نتایج به دست آمده در ارتباط با مدیریت ارزشیابی که در برگیرنده‌ی کدهایی هم‌چون مشاهده، هشدار و مدیریت گروه، ارزشیابی دانش‌آموزان بر اساس الگوهای ارزیابی، بررسی وضعیت رشد دانش‌آموزان، بررسی دلایل افت دانش‌آموزان، انتقال پیامدهای منطقی به دانش‌آموزان بود، بین مدیریت ارزشیابی و مدیریت کلاس درس دبیران دوره دوم متوسطه آموزش و پرورش استان لرستان رابطه مثبت و معنی‌دار وجود دارد. نتیجه این که افزایش مدیریت ارزشیابی، باعث افزایش مدیریت کلاس درس دبیران دوره دوم متوسطه آموزش و پرورش استان لرستان می‌شود. هم‌چنین بر اساس آزمون تحلیل عاملی مولفه‌ی مدیریت ارزشیابی، نتایج به دست آمده حاکی از برآزش مناسب مدل بوده و تایید کننده‌ی مولفه‌ی مدیریت ارزشیابی است. نتایج به دست آمده در ارتباط با شاخصه‌ی مشاهده، هشدار و مدیریت گروه با تحقیق Allen (۲۰۱۰)؛ شاخصه‌ی ارزشیابی دانش‌آموزان بر اساس الگوهای ارزیابی با تحقیق Rajaeepour et al (۲۰۰۸)؛ شاخصه‌ی بررسی وضعیت رشد دانش‌آموزان با تحقیقات Cho et al (۲۰۲۰) و Khalkhali et al (۲۰۱۰) و شاخصه‌ی انتقال پیامدهای منطقی به دانش‌آموزان با تحقیق Allen (۲۰۱۰) دارای همخوانی می‌باشد.

با در نظر گرفتن نتایج به دست آمده در ارتباط با مدیریت یادگیری که در برگیرنده‌ی کدهایی هم‌چون مطالعه مستمر، دانش‌افزایی، احراز شایستگی، برنامه‌ریزی و راهبردهای مشخص در برخورد با بحران‌ها، آماده بودن ابزار و وسایل بود، بین مدیریت یادگیری و مدیریت کلاس درس دبیران دوره دوم متوسطه آموزش و پرورش استان لرستان رابطه مثبت و معنی‌دار وجود دارد. نتایج به دست آمده در ارتباط با شاخصه‌ی مطالعه مستمر با تحقیق Morgenstern (۲۰۰۴)؛ شاخصه‌ی دانش‌افزایی با تحقیق Huntly (۲۰۰۸)؛ شاخصه‌ی احراز شایستگی با تحقیق Huntly (۲۰۰۸)؛ شاخصه‌ی برنامه‌ریزی و راهبردهای مشخص در برخورد با بحران‌ها با تحقیقات Fontanella et al., (۲۰۱۲) و Afsharnia et al (۲۰۱۷)؛ شاخصه‌ی آماده بودن ابزار و وسایل با تحقیقات Baker (۲۰۰۵) و Djigic & Stojiljkovic (۲۰۱۱) و Afsharnia et al (۲۰۱۷) دارای همخوانی می‌باشد. با در نظر گرفتن نتایج به دست آمده در ارتباط با مدیریت انگیزش که در برگیرنده‌ی کدهایی هم‌چون گریابی شخصیت معلم، عناصر انگیزشی معلم، عناصر نشاط و شادمانی معلم، پرداختن به پیام‌های سالم، تاکید بر همکاری و همراهی، رابطه‌ی حمایت‌کننده معلم، سیستم‌های تشویقی، عناصر انگیزشی دانش‌آموزان، عناصر نشاط و شادمانی

دانش‌آموزان بود، بین مدیریت انگیزش و مدیریت کلاس درس دبیران دوره دوم متوسطه آموزش و پرورش استان لرستان رابطه مثبت و معنی‌دار وجود دارد. نتیجه این که افزایش مدیریت انگیزش، باعث افزایش مدیریت کلاس درس دبیران دوره دوم متوسطه آموزش و پرورش استان لرستان می‌شود. نتایج به دست آمده در ارتباط با شاخصه‌ی گیرایی شخصیت معلم با تحقیقات Adelman & Taylor (۲۰۰۵)، Huntly (۲۰۰۸) و Bakhshayesh (۲۰۱۳)؛ شاخصه‌ی عناصر نشاط و شادمانی معلم با تحقیق Afsharnia et al (۲۰۱۷)؛ شاخصه‌ی پرداختن به پیام‌های سالم با تحقیق Allen (۲۰۱۰)؛ شاخصه‌ی تاکید بر همکاری و همراهی با تحقیق Afsharnia et al (۲۰۱۷)؛ شاخصه‌ی رابطه‌ی حمایت‌کننده معلم با تحقیقات Dahar et al., (۲۰۱۰) و Ismaili et al., (۲۰۱۲) و شاخصه‌ی سیستم‌های تشویقی با تحقیق Allen (۲۰۱۰) دارای همخوانی می‌باشد.

پیشنهادهای کاربردی پژوهش

- دبیران برای حضور به موقع و شیوه ورود به کلاس برنامه ریزی داشته زیرا اولین برخورد دبیر با دانش‌آموزان بسیار مهم است.
- دبیران اقدامات لازم راجعت دستیابی به اهداف و کیفیت‌هایی با توجه به شخصیت و شغل خود تعریف کرده و نسبت به رعایت آنها مقید باشند
- دبیران برای تاثیر گذاری بهتر و ایجاد انگیزه در دانش‌آموزان، ایجاد صمیمیت و دوستی برقرار کردن رابطه‌ی مطلوب با آنان را مورد توجه قرار دهند و نگاهی عمومی و بدون تبعیض به همه دانش‌آموزان داشته تا سبب مطلوبیت مدیریت کلاس درس شود.
- برای افزایش میزان یادگیری، نشاط و رغبت دانش‌آموزان در کلاس، تغییر تکنیک‌های مدیریت کلاس درس در فرآیند یاد‌دهی و یادگیری به شکل مطلوب ضروری است.

نتیجه گیری

نتایج نشان داد که شاخص‌های برازش مدل اندازه‌گیری برازش خوب مدل دارند. در نتیجه این بیانگر همسویی مولفه‌های مطرح شده با مدیریت کلاس درس دبیران است؛ از این رو چنین استنباط می‌شود که مدل کلی مدیریت کلاس از برازش بالایی برخوردار می‌باشد.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

در مطالعه حاضر فرم‌های رضایت نامه آگاهانه توسط تمامی آزمودنی‌ها تکمیل شد.

حامی مالی

هزینه‌های مطالعه حاضر توسط نویسندگان مقاله تامین شد.

مشارکت نویسندگان

طراحی و ایده پردازی: سیده سهیلا طباطبایی راد، ایرج نیک پی، مسلم قبادیان؛ روش شناسی و تحلیل داده‌ها: سیده سهیلا طباطبایی راد؛ نظارت و نگارش نهایی: سیده سهیلا طباطبایی راد

تعارض منافع

بنابر اظهار نویسندگان مقاله حاضر فاقد هرگونه تعارض منافع بوده است.

منابع

Adelman, H. S., & Taylor, L. (2005). Classroom climate. *Encyclopedia of school psychology*, 88-90.

Afsharnia, M.; Abbasi, R. and Destrangle, M. (2017). Review of classroom management and teachers' classroom management methods in schools and educational centers. *bimonthly research in arts and humanities*, 3(2), 73-88. [In Persian].

Allen, K. P. (2010). Classroom management, bullying, and teacher practices. *Professional Educator*, 34(1), n1.

Baker, P. H. (2005). Managing student behavior: How ready are teachers to meet the challenge?. *American secondary education*, 51-64.

Bakhshayesh, A. (2013). Investigating the relationship between classroom management styles and personality traits of Yazd primary school teachers. *Journal of New Approaches in Educational Administration*, 4(14/2014), 185-198. [In Persian].

Brannon, T. S. (2010). *The Effects of classroom management beliefs/ideologies on student academic success*. California State University, Fresno.

Burden, P. R. (2020). *Classroom management: Creating a successful K-12 learning community*. John Wiley & Sons.

Cho, V., Mansfield, K. C., & Cloughton, J. (2020). The past and future technology in classroom management and school discipline: A systematic review. *Teaching and Teacher Education*, 90, 103037.

Dahar, M. A., Faize, F. A., Niwaz, A., Hussain, M. A., & Zaman, A. (2010). Relationship between the Leadership Styles and Academic Achievement at the Secondary Stage in Punjab (Pakistan). *International Journal of Academic Research*, 2(6).

Djigic, G., & Stojiljkovic, S. (2011). Classroom management styles, classroom climate and school achievement. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 29, 819-828.

Emmer, E. T., & Sabornie, E. J. (Eds.). (2015). *Handbook of classroom management*. New York: Routledge.

Fontanella, B. J. B., & Magdaleno Júnior, R. (2012). Saturação teórica em pesquisas qualitativas: contribuições psicanalíticas. *Psicologia em estudo*, 17, 63-71.

García-Pérez, L., García-Garnica, M., & Olmedo-Moreno, E. M. (2021). Skills for a working future: How to bring about professional success from the educational setting. *Education sciences*, 11(1), 27.

Hamidizadeh, K., Khosrobrgi, H., Jodaki, F., & Doremami, F. (2023). Investigating student teachers' lived experience of using technology in virtual education. *Teacher Professional Development*, 8(3), 1-14. [In Persian].

Huntly, H. (2008). Teachers' work: Beginning teachers' conceptions of competence. *The Australian Educational Researcher*, 35(1), 125-145.

Ismaili, M. R., Ketabian, S., & Khodadad, S. (2012). The relationship between self-efficacy and management style of physical education teachers in Tehran. *Management and organizational behavior in sports*, 4(3), 85-97. [in persian]

Khalkhali, A., Soleymanpour, J., Fardi, M. (2010). Presenting a conceptual model for establishing healthy classroom management. *Quarterly Journal of Educational Psychology*, 1(2), 55-66. [In Persian].

Maleki Anvar, M. (2023). Examining the Principles of Teacher's Professional Ethics in the Life of the Holy Prophet (PBUH). *Teacher Professional Development*, 7(4), 39-56. [In Persian].

Mitchell, M. M., & Bradshaw, C. P. (2013). Examining classroom influences on student perceptions of school climate: The role of classroom management and exclusionary discipline strategies. *Journal of school psychology*, 51(5), 599-610.

Morgenstern, J. (2004). *Time management from the inside out: the foolproof system for taking control of your schedule--and your life*. Holt Paperbacks.

Motallebinezhad, A., Parimi, R., & Parsafar, M. (2023). Identifying factors affecting teachers' happy mood and its impact on students' learning and academic motivation of high school students. *Teacher Professional Development*, 7(4), 73-86. [In Persian].

Nowrozi, R. A., & Bakhtiar Nasrabadi, H. A. (2009). An Analysis of the Position of "Individualized Teaching" in Iran's History of Education. *Journal of Islamic Education*, 3(7), 105-126. [In Persian].

Potapchuk, T., Makaruk, O., Kravets, N., & Annenkova, N. (2020). Professional self-identification of future educators as a form of personal growth. *Journal of History Culture and Art Research*, 9(2), 72-89.

Rahman, F., Jumani, N. B., Basit, A., Chishti, S. H., & Ajmal, M. (2010). Let the teacher manage the challenge of classroom management. *International Journal of Business and Social Science*, 1(1).

Rajaeepour, S., Kazemi, I., & Aghahoseini, T. (2008). A study of relationship between classroom management components and learning climate in Isfahan middle schools. *New Educational Approaches*, 4(1), 23-40.

Yaqoot, E. S. I., Noor, W. S. W. M., & Isa, M. F. M. (2021). The predicted trainer and training environment influence toward vocational training effectiveness in Bahrain. *Journal of Technical Education and Training*, 13(1), 1-14.